

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ekologisk produktion och lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ekologisk produktion och lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 193/2021 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Timo Rämänen, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Tero Tolonen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Heini Färkkilä, justitieministeriet
- produktsäkerhetschef Jonna Neffling, Tullen
- direktör Sari Iivonen, Finska ekologiska forskningsinstitutet
- enhetschef Tiina Lapveteläinen, Livsmedelsverket
- övervakningschef Osmo Minkkinen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland
- gruppechef Eeva Saari, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- branschchef Marika Säynevirta, Livsmedelsindustriförbundet rf
- intressebevakningsdirektör Susann Rännäri, Förbundet för Ekologisk Odling rf
- expert Johanna Andersson, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- senior rådgivare Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu ry
- verksamhetsledare Aura Lamminparras, Pro Luomu ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- miljöministeriet
- Rättsregistercentralen
- Naturresursinstitutet
- Finlands skogscentral
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

Betänkande JsUB 17/2021 rd

- Ab Arctic Birch Oy
- KÄÄPÄ BioTech Oy
- Suomen Pakuri Oy
- expert Merja Söderström, Finlands Dagligvaruhandel rf
- Arktiska Aromer rf
- Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
- Pro Pakuri Finland ry
- Trädgårdsförbundet rf
- Siemenkauppiaitten yhdistys ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet
- Finlands Naturpanel
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten
- Klimatpanelen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om ekologisk produktion. Genom den nya lagen görs de ändringar som EU:s nya förordning om ekologisk produktion förutsätter i lagstiftningen om ekologisk produktion. Den gällande lagen om tillsyn över ekologisk produktion föreslås bli upphävd. Det föreslås inga betydande ändringar vad gäller verksamheten i den gällande regleringen om tillsynsmyndigheter och tillsyn. Som ett nytt administrativt tvångsmedel föreslås en administrativ påföljdsavgift som gör det lättare att reagera på eventuella försummelser. I propositionen föreslås dessutom att lagen om verkställighet av böter ändras med anledning av den nya administrativa påföljdsavgiften. EU:s lagstiftning om ekologisk produktion är som sådan tillämplig rätt i Finland. Lagen kompletterar förordningarna och är inte en självständig och samlad lagstiftningshelhet, utan ska tillämpas parallellt med EU:s förordningar. Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2022 när EU:s nya förordning om ekologisk produktion börjar tillämpas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekologisk produktion är ett helhetsbetonat produktionssystem som kombinerar bästa miljöpraxis och strikta djurskyddsstandarder. Sammantaget är det fråga om produktion inom jordbruket och livsmedelsekonomin som är av speciell kvalitet och som på internationell och nationell nivå strävar efter att svara mot konsumenternas behov. Kärnan i hela systemet är en effektiv tillsyn som tryggar konsumenternas förtroende. Initiativ för ekologisk produktion pågår på EU-nivå, bland annat i form av strategin ”Från jord till bord”, strategin för biologisk mångfald och kommissionens handlingsplan för att utveckla den ekologiska produktionen. I bakgrunden ligger målen i EU:s gröna giv, såsom säkerställande av livsmedelstryggheten i klimatförändringen samt minskning av livsmedelsproduktionens klimat- och miljövtryck. EU:s ambitiösa mål är att öka andelen jordbruksmark som används för ekologisk produktion från 8,5 procent (2019) till 25 procent fram till 2030. Utskottet har förhållit sig positivt till detta mål bland annat i sitt utlåtande om stra-

Betänkande JsUB 17/2021 rd

tegin Från jord till bord (JsUU 18/2020 rd — E 83/2020 rd) och konstaterat att en högkvalitativ jordbruksproduktion och en ren miljö i Finland erbjuder goda förutsättningar för tillväxt inom ekologisk produktion och att efterfrågan på och exportmöjligheterna för ekologisk produktion i Finland kan ökas bland annat genom att främja möten mellan ekologiska producenter och konsumenter som är intresserade av ekologisk produktion. I kommissionens handlingsplan betonas bland annat förebyggande av livsmedelsbedrägerier och produktförfalskningar. Utskottet konstaterar i sitt utlåtande om handlingsplanen att en effektiv övervakning av ekologiska livsmedels spårbarhet och renhet är nödvändig för att stärka konsumenternas förtroende och att det för att trygga konsumentskyddet är viktigt att tillsynen över ekologiska produkter täcker hela kedjan av ekologisk produktion (JsUU 13/2021 rd — E 55/2021 rd). Syftet med EU:s nya förordning om ekologisk produktion (EU) nr 2018/848 och den anknytande nationella lagstiftningen är att säkerställa ekologiska produkters säkerhet och kvalitet samt att informationen om dem är korrekt. Den nu aktuella propositionen bedöms bidra till att säkerställa ekoprodukternas äkthet och därmed också trygga viktiga konsumentintressen. Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande smärre ändringar.

EU:s nya förordning om ekologisk produktion förutsätter utseende av vissa tillsynsmyndigheter samt nationell lagstiftning om genomförandet av tillsynen. På tillsynen över ekologisk produktion och ekologiska produkter tillämpas dessutom EU:s nya kontrollförordning (EU) nr 2017/625. EU:s nya förordning om ekologisk produktion motsvarar i stor utsträckning EU:s gällande bestämmelser om ekologisk produktion och ekologisk tillsyn. Dessa förordningar bildar tillsammans en omfattande helhet och ger knappt något nationellt handlingsutrymme. Den nya förordningen om ekologisk produktion tillämpas från ingången av 2022, då också den nationella lagstiftningen ska uppdateras så att den motsvarar den nya EU-lagstiftningen. Bakgrunden till propositionen är dessutom skrivningarna i regeringsprogrammet för statsminister Marins regering. Regeringsprogrammets avsnitt om en livskraftig och lönsam livsmedelsekonomi (mål 2) kräver fortsatt smidigare reglering och tillsyn. Bilaga 4 till nuvarande regeringsprogram behandlar grå ekonomi, som måste bekämpas även när det gäller ekologiska produkter. Den föreslagna lagen motsvarar på det stora hela gällande lag. Den utgör inte ett självständigt regelverk, utan kompletterar endast EU-lagstiftningen. En central reform är att en administrativ påföljdsavgift införs och att betydande detaljförsäljning av oförpackade ekologiska produkter nu ska omfattas av tillsynen.

Butiker inom detaljhandeln som säljer oförpackade ekologiska produkter omfattas som regel av tillsynen enligt den nya förordningen om ekologisk produktion. Medlemsstaterna kan dock befria små detaljhandelsbutiker från certifieringsskyldigheten och då gäller för dem endast skyldigheten att anmäla sig till kontrollsystemet. Enligt artikel 38.1 e i förordningen om ekologisk produktion ska myndigheterna, även om aktörerna är befriade från skyldigheten att inneha certifikat, kontrollera kraven för undantag och de produkter som aktörerna säljer. De som är befriade från certifikatskyldigheten avkrävs dock inte verifiering av efterlevnad en gång om året enligt artikel 38.3. I propositionen föreslås det att detaljhandeln med oförpackade ekologiska produkter liberaliseras i fråga om den maximala kvantitet som EU-lagstiftningen möjliggör, en årlig omsättning på 20 000 euro. Aktörer som är befriade från certifikatskyldigheten ska i enlighet med 24 § 2 mom. i lagförslaget göra en anmälan till Livsmedelsverket. Utskottet understöder förslaget om att detaljhandeln ska befrias från certifikatskyldigheten på de grunder som nämns i lagförslaget. Tillsynen över detaljhandeln utvidgas dock och kommer i någon mån att medföra extra kostnader för detaljhandeln med oförpackade produkter. Enligt utredning kan den administrativa börda och de

Betänkande JsUB 17/2021 rd

kostnader som certifikatskyldigheten medför minskas genom planering av tillsynen och tillräckliga resurser samt med hjälp av digitala system. Utskottet anser det vara viktigt att dessa metoder utnyttjas effektivt i tillsynen över ekologisk produktion. Sammantaget bör man följa upp och vidareutveckla de nationella tillsynsförfarandena utifrån erfarenheterna från verkställigheten av lagstiftningen.

En viktig ändring jämfört med den gällande lagstiftningen är införandet av en administrativ påföljdsavgift. Enligt artikel 139 i kontrollförordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Enligt punkt 2 i nämnda artikel ska medlemsstaterna säkerställa att ekonomiska sanktioner för överträdelser av kontrollförordningen och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i förordningen, i enlighet med nationell rätt återspeglar åtminstone antingen aktörens ekonomiska fördel eller, beroende på vad som är lämpligt, en procentandel av aktörens omsättning. I ingressen till kontrollförordningen konstateras det att för att uppnå en avskräckande effekt ska sanktionerna fastställas på en nivå som syftar till att överskrida den obehöriga vinst som dessa förfaranden medför för den som gjort sig skyldig till överträdelsen. Även om EU-lagstiftningen om ekologisk produktion inte kräver att en påföljdsavgift införs, kan administrativa styrmedel och administrativa tvångsmedel enligt lagstiftningen om ekologisk produktion inte alltid anses vara tillräckligt effektiva och ändamålsenliga. Förordningarna förutsätter dock fullgörande av de anmälningsskyldigheter som avses i 38 § och effektiva, förebyggande sanktioner till stöd för dem. Enligt utredning till utskottet leder dessa faktorer till att en administrativ påföljdsavgift nu ska införas enligt 38 § i lagförslaget, vilket bör anses motiverat för att skapa ett effektivt kontrollsystem. Myndigheternas verksamhet baserar sig på anmälningar från aktörerna i branschen och påföljdsavgiften enligt 38 § effektiviserar iakttagandet av anmälningsskyldigheten. Dessutom kan påföljdsavgiften gälla en situation där en aktör eller grupp av aktörer använder uttryck som strider mot märkningsreglerna i kapitel IV i förordningen om ekologisk produktion. Avsikten är att administrativa påföljder ska tillämpas endast vid sådana förseelser som enkelt kan påvisas och inte kräver särskilda utredningar. Det är då frågan om förseelser eller försummelse som kan anses vara ringa. Möjligheten att snabbt och effektivt påföra administrativa påföljder bidrar till att öka konsumenternas förtroende för tillsynen. I ljuset av erhållen utredning anser utskottet att bestämmelserna till sina grunder är godtagbara, noggrant avgränsade och proportionella. I regleringen beaktas förbudet mot dubbel straffbarhet, preskription av gärningen samt möjligheten att söka ändring.

Två omständigheter som kräver närmare granskning har lyfts fram för utskottet. För det första ska det säkerställas att en enskild aktör inte påförs påföljder för en gärning som begåtts av en grupp aktörer. Enligt utredning till utskottet gäller tillsynen alltid gruppen och inte medlemmarna i den. Gruppen ska i enlighet med artikel 36.1 g i förordningen om ekologisk produktion inrätta ett system för intern kontroll som omfattar en dokumenterad uppsättning kontroller och kontrollförfaranden i enlighet med vilka en fastställd person eller ett fastställt organ har ansvaret för att verifiera att förordningen efterlevs av varje medlem i gruppen. Gruppen beviljas endast ett certifikat i enlighet med artikel 35 i förordningen. Sammantaget riktar sig myndighetens åtgärder till själva gruppen och således är det alltid gruppen, inte en enskild medlem, som ansvarar för påföljdsavgiften. En annan omständighet som kräver bedömning är att alla tillsynsmyndigheter som avses i lagförslaget enligt 38 § är behöriga att påföra påföljdsavgift. Utskottet konstaterar att 6, 7 och 8 § i

Betänkande JsUB 17/2021 rd

den föreslagna lagen innehåller detaljerade bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan olika myndigheter. Syftet med detta är att förhindra att flera påföljdsavgifter påförs för samma gärning. Utskottet har erfarit att inom tillsynen över ekologisk produktion är det vanligt att en aktör omfattas av tillsynen av flera myndigheter. Till exempel hör en öltillverkare som även tillverkar alkoholfri öl både till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens kontrollsystem och till Livsmedelsverkets kontrollsystem. Därför har det i 10 § i lagförslaget ansetts nödvändigt att föreskriva om myndigheternas möjlighet att sinsemellan komma överens om samordningen av kontrollerna när det är möjligt på grund av kontrollernas karaktär. Administrativa beslut beträffande aktörer och produkter som eventuellt ska fattas på basis av kontrollerna ska fortfarande separat fattas av den tillsynsmyndighet som svarar för tillsynen i fråga. Myndigheterna måste då se till att det inte påförs flera påföljdsavgifter för samma gärning. Utskottet ser det som viktigt att detta informationsutbyte säkerställs i praktiken och att myndighetssamarbetet inom tillsynen inte bara garanterar bekämpningen av grå ekonomi och överträdelser utan också en god förvaltning och ett korrekt bemötande av aktörerna. Det är viktigt att det inte uppstår överlappningar i tillsynen och att tillsynsmyndigheterna samordnar sin verksamhet.

Ekocertifieringen av produkter som plockas i naturen och i synnerhet särställningen för produkter som plockas med markägarens tillstånd jämfört med växtodling har tagits upp i beredningen. I de sakkunnigyttranden som utskottet fått har det framförts kritik mot att certifieringen enligt utredarmodellen begränsas till produkter som samlas enligt allemansrätt och att tillsynen över dem centraliserat övertas av Livsmedelsverket från närings-, trafik- och miljöcentralerna om området anmäls till tillsynen av någon annan aktör än områdets ägare. Livsmedelsverket är dock redan i det nuvarande systemet den myndighet som utfärdar det första certifikatet till det ställe där produkterna köps och vidare till hela produktionskedjan. Målet är att förenhetliga tillsynen över ekologisk produktion och minska möjligheten till divergerande tolkningar av bestämmelserna. Utskottet anser att dessa mål i sig är motiverade och uppmanar jord- och skogsbruksministeriet att tillsammans med Livsmedelsverket se till att uppgifterna tilldelas tillräckliga resurser samt att vidareutveckla tillsynsförfarandena och utträttandet av tillsynsärenden. Utskottet anser att verket bör anvisas tillräckliga personal- och utrustningsresurser för att kunna övervaka naturområden som anmälts till kontrollsystemet av någon annan än områdets ägare och där naturprodukter samlas enligt allemansrätten. (*Utskottets förslag till uttalande 1*) Den andra frågan är principiell och mycket viktig. Utsläppandet på marknaden av vilda insamlade växtprodukter som ekologiska produkter har uttryckligen genomförts för kommersiell plockning och insamling. De insamlade produkterna säljs antingen som de är eller som råvaror för ekologiska livsmedel. Bestämmelserna om ekologiska livsmedels sammansättning kräver i regel att alla beståndsdelar, också de som samlats in i naturen, är produkter som framställts i enlighet med förordningen om ekologisk produktion. Enligt aktörerna i branschen blir verifieringen av insamlingsområdet, certifieringskraven och de gällande registreringsvillkoren, som upplevs som komplicerade, problematiska i fråga om naturprodukter. Man har särskilt önskat flexibilitet i certifieringen av naturprodukter som samlas in med markägarens tillstånd. Enligt utredning till utskottet har aktörernas farhågor varit kända vid beredningen av propositionen och man har tagit dem på allvar. Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte en expertgrupp som utvärderade verksamhetsmodellerna för certifieringen, metoderna för kommunikation och andra utvecklingsåtgärder, utvecklandet av informationsutbytet mellan myndigheter och aktörer och gruppcertifieringen. I detta sammanhang har de myndigheter som deltog i expertgruppen konstaterat att det inte finns möjlighet till någon större flexibilitet i certifieringspraxis än för närvarande.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

Förfarandet där naturområden anmälts till kontrollsystemet av någon annan än områdets ägare eller innehavare kan tillämpas endast på vilda växtprodukter som plockas enligt allemansrätten (bär och svamp). När det är fråga om produkter som samlas in med markägarens tillstånd ska de enligt EU:s förordning om ekologisk produktion jämföras med produktion av jordbruksgrödor (artikel 3.22). Utgångspunkten är att en aktör, som i detta sammanhang är skogsägaren, ska anmäla sig för kontroll (artikel 34) och få ett certifikat (artikel 35) innan produkterna släpps ut på marknaden. Detta gäller även statsägda skogar, eftersom staten i fråga om tillståndspliktiga insamlade produkter anses vara verksam på marknaden på samma sätt som en privat skogsägare. Certifikatet utfärdas till en aktör (skogsägaren) som säljer eller överlåter produkter på marknaden med eller utan motprestation. När det gäller vilda växtprodukter som samlas enligt allemansrätten är situationen annorlunda, eftersom markägaren ur allemansrättens synvinkel inte äger bären och svamparna, utan dessa kan plockas fritt och användas av kommersiella och andra aktörer. När det gäller produkter som samlas in med tillstånd av markägaren är det viktigt att systemet utvecklas så att det blir mer lockande för skogsägare att omfattas av tillsyn. För att underlätta anslutningen av skogsägare och områden till tillsynen finns bland annat tjänsten MinSkog.fi att använda. Också privata kommersiella aktörer kan söka lösningar som ger skogsägarna incitament att anmäla sig för tillsyn över ekologisk produktion. Å andra sidan kan aktörerna till exempel genom att koncentrera marknadsföringen ansöka om skalfördelar också i fråga om att sänka tillsynskostnaderna. Marknaden och förvaltningen bör också fortsättningsvis aktivt söka lösningar som tryggar tillgången till bland annat inhemsk sav och sprängticka för industrins och exportens behov. Dessa lösningar får dock inte strida mot EU:s lagstiftning om ekologisk produktion eller gå utöver det nationella handlingsutrymmet. Konsumenterna i Finland och utomlands måste också i fortsättningen kunna lita på att finska naturprodukter är framställda i enlighet med gemensamma spelregler.

Utskottet anser det vara ytterst viktigt att arbetet med att utveckla ekologisk produktion av produkter som samlas med markägarens tillstånd fortsätter i en brett förankrad sammansättning. Utskottet betonar att naturprodukternas betydelse för samhällsekonomin och välfärden bör beaktas i den fortsatta beredningen. Det är fråga om en bioekonomisk bransch vars tillväxtpotential sträcker sig utöver livsmedelsproduktionen även exempelvis till läkemedels- och naturläkemedelsindustrin. Ekologiska naturprodukter har en global marknad och Finland har utmärkta möjligheter att klara sig bra med tanke på den rena produktionsmiljön och den rikliga skörden. Myndigheterna och aktörerna inom ekologisk produktion bör genom rekommendationer och anvisningar bidra till att de som äger skog eller hyr mark ansluter sig till kontrollsystemet. För sådana gårdar som bedriver ekologisk produktion och som redan i fråga om någon produktionsinriktning omfattas av den redan avgiftsbelagda tillsynen över ekologisk produktion ska det göras så flexibelt och lönsamt som möjligt att ansluta skogsbruket till tillsynen över ekologisk produktion. Dessutom bör flexibel praxis främjas, såsom avtalsarrangemang där skogsägaren till exempel genom hyres- eller nyttjanderätt överlåter nyttjanderätten till sina skogar för insamling av naturprodukter. Till den ekologiska certifieringen ansluter sig då innehavaren av nyttjanderätten för att samla ekologiska naturprodukter. Också möjligheterna att utnyttja gruppcertifiering bör utredas närmare och aktörerna bör ges anvisningar om detta. (*Utskottets förslag till uttalande 2*) Dessutom bör man följa vilka konsekvenser lagen om ekologisk produktion har för det kommersiella nyttjandet av ekologiska samlade naturprodukter, och en utredning om detta ska lämnas till riksdagen före utgången av 2022. (*Utskottets förslag till uttalande 3*)

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ekologisk produktion

2. kap. Tillsynsmyndigheter och tillsyn

15§. Myndigheters rätt att utföra kontroller och provtagning utan identifiering. Utskottet föreslår att 15 § 1 mom. preciseras så att tillsynsmyndighetens och kontrollörens rätt att trots sekretessbestämmelserna få information i samband med kontroller gäller uppgifter som enligt vedertagen praxis är nödvändiga, när uppgifterna inte definieras närmare. Sådan sekretessbelagd information kan avse exempelvis information som hänför sig till företagshemligheter. Bestämmelser om myndigheternas rätt att få andra uppgifter än sådana som konkretiseras i samband med kontroller finns i 16 §. I 16 § 2 mom. föreskrivs exempelvis att tillsynsmyndigheten även i samband med påförande av påföljdsavgift har rätt att få tillgång till uppgifter ur bötesregistret i syfte att säkerställa att en person inte redan dömts till böter i domstol för samma gärning.

16§. Myndighetens rätt att få information. Lagförslagets 16 § gäller myndighetens rätt till information. Hänvisningen i 2 mom. måste preciseras så att rätten att få uppgifter ur bötesregistret kopplas till påförande av påföljdsavgift enligt 38 §.

5. kap. Administrativa tvångsmedel och påföljder

36§. Föreläggande och förbud. Enligt 36 § 2 mom. i den föreslagna lagen ska ett föreläggande, förbud eller tillfälligt förbud enligt kontrollförordningen eller förordningen om ekologisk produktion iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten förbjuder verkställighet av tillsynsmyndighetens beslut eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas. Enligt 43 § 1 mom. får ändring i ett beslut om föreläggande eller förbud dock sökas i första instans genom att begära omprövning hos den myndighet som fattat beslutet. Bestämmelser om de besvärmyndigheters behörighet att meddela verkställighetsförordnanden som avses i paragrafen finns dessutom i 49 f § i förvaltningslagen och 123 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Således är det inte nödvändigt att i den föreslagna lagen föreskriva om verkställighetsförordnanden. Däremot är det med tanke på ett effektivt genomförande av den EU-lagstiftning som nämns i paragrafen fortfarande nödvändigt att föreskriva att ett föreläggande, förbud eller tillfälligt förbud ska iakttas trots att ändring söks.

37§. Avbrytande eller avslutande av verksamhet som anslutits till kontrollsystemet. I 37 § 2 mom. i lagförslaget föreskrivs det om avbrytande av verksamhet som strider mot den lagstiftning som nämns i 2 §, om verksamheten fortsätter eller upprepas eller om den är avsiktlig. Enligt utredning till utskottet är bedömningen av uppsåt problematisk i den föreslagna bestämmelsen. Som grundregel gäller att den brist som leder till att verksamheten avbryts eller avslutas ska vara väsentlig och allvarlig. Det är möjligt att ingripa i sådan verksamhet även om det bedöms att uppsåt inte föreligger. Målet har varit att tröskeln för att avbryta eller avsluta verksamheten ska vara hög. Avbrytande eller avslutande blir aktuellt om den olagliga verksamheten har fortsatt trots anmärkningar. Således föreslås det att 2 mom. ändras så att en förutsättning för avbrytande eller avslutande av verksamheten är att verksamheten fortsätter eller upprepas. Dessutom måste det på

Betänkande JsUB 17/2021 rd

grund av påföljdens karaktär av sanktion bestämmas att verksamheten ska avbrytas även om missförhållandet kan undanröjas.

2. Lagen om ändring av lagen om verkställighet av böter

1 §. Tillämpningsområde. Till 2 mom. fogas hänvisningar till vissa författningar som har antagits efter det att propositionen lämnades och i fråga om vilka lagen om verkställighet av böter tillämpas vid verkställigheten av avgifterna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 193/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner tre uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Betänkande JsUB 17/2021 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ekologisk produktion

I enlighet med riksdagens beslut

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på ekologisk produktion i alla faser av produktion, tillverkning och distribution av ekologiskt producerade produkter från primärproduktion till utsläppande på marknaden.

2 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på verkställigheten av följande Europeiska unionens rättsakter om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och på tillsynen över de rättsakter som utfärdats med stöd av dem, till den del det inte föreskrivs om dem med stöd av någon annan lag:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007, nedan *förordningen om ekologisk produktion*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europa-

Betänkande JsUB 17/2021 rd

parlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG, nedan *kontrollförordningen*,

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska unionen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och de stater som hör till det.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

På marknadskontrollen av

- 1) ekologiska livsmedel tillämpas livsmedelslagen (297/2021),
- 2) ekologiskt foder tillämpas foderlagen (1263/2020),
- 3) ekologiska alkoholdrycker och ekologisk sprit tillämpas alkohollagen (1102/2017),
- 4) ekologiskt utsäde tillämpas utsädeslagen (600/2019), och
- 5) ekologiskt plantmaterial tillämpas lagen om plantmaterial (1205/1994).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *ekologiska produkter* jordbruksprodukter, foder, livsmedel, alkoholdrycker och sprit vilka vid marknadsföringen får förses med märkning som hänvisar till ett ekologiskt produktionssätt i enlighet med förordningen om ekologisk produktion samt sådana produkter som är nära kopplade till jordbruk som avses i bilaga 1 till förordningen om ekologisk produktion,

2) *jordbruksprodukter produkter* som härstammar från jordbruket samt vattenbruksprodukter och havsalger,

3) *aktör* en aktör enligt definitionen i artikel 3.13 i förordningen om ekologisk produktion,

4) *aktörsgrupp* en aktörsgrupp som avses i artikel 36.1 i förordningen om ekologisk produktion,

5) *livsmedel* den definition som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet,

6) *foder* den definition som avses i artikel 3.4 i den förordning som nämns i 5 punkten,

7) *vattenbruk* vattenbruk som avses i artikel 3.32 i förordningen om ekologisk produktion,

8) *alkoholdryck* alkoholdryck som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten i alkohollagen,

9) *sprit* sprit som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i alkohollagen,

10) *certifikat* ett certifikat som avses i artikel 35 i förordningen om ekologisk produktion,

11) *import* import till Finland från stater utanför Europeiska unionen,

12) *export* export från Finland till stater utanför Europeiska unionen.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

2 kap.

Tillsynsmyndigheter och tillsyn

5 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet sörjer för den allmänna styrningen och uppföljningen av verkställigheten av denna lag och Europeiska unionens lagstiftning om ekologiska produkter och ekologisk produktion.

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för de uppgifter som i artiklarna 59—63 i kontrollförordningen tilldelats medlemsstaterna i fråga om sådana djur och varor som avses i artikel 47.1 f i kontrollförordningen. Jord- och skogsbruksministeriet utser gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer samt avbryter eller återkallar utseendet.

6 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket sörjer på riksnivå för planering, styrning och utveckling av tillsynen över ekologisk produktion samt över ekologiska produkter och deras import och export.

Livsmedelsverket utövar tillsyn över

- 1) förpackning och lagring av samt partihandel med ekologiska jordbruksprodukter,
- 2) framställning eller uppdrag för framställning av, lagring av samt partihandel med ekologiska livsmedel, ekologiskt foder och ekologiska alkoholdrycker som innehåller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
- 3) förpackning, lagring och utsläppande på marknaden av samt partihandel med ekologiskt utsäde och plantmaterial,
- 4) framställning eller uppdrag för framställning av, lagring av samt partihandel med sådana andra produkter som är nära kopplade till jordbruk och som nämns i bilaga 1 till förordningen om ekologisk produktion,
- 5) aktörer som importerar eller exporterar ekologiska produkter,
- 6) aktörer som direkt till slutkonsumenten säljer andra oförpackade ekologiska produkter än foder och som inte i enlighet med artikel 35.8 i förordningen om ekologisk produktion har befriats från certifieringsskyldigheten,
- 7) aktörsgrupper,
- 8) naturområden som av någon annan än naturområdets ägare eller innehavare har anmälts till det kontrollsystem som avses i 3 kap. och från vilka det med allemansrätt samlas vilda växtprodukter.

Livsmedelsverket är den behöriga myndighet som avses i den lagstiftning som avses i 2 § 1 mom., om inte något annat föreskrivs nedan. Livsmedelsverket svarar också för informationsutbytet med samt meddelandena, rapporterna och underrättelserna till de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och till kommissionen i enlighet med förordningen om ekologisk produktion.

Livsmedelsverket gör en framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer och andra kontrollställen samt slutdestinationer och om avbrytande eller

Betänkande JsUB 17/2021 rd

återkallande av utseendet, när det är fråga om import av växtförökningsmaterial, foder av animaliskt ursprung, levande djur och livsmedel av animaliskt ursprung

7 §

Närings-, trafik- och miljöcentralen

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utöva tillsyn över

1) produktion av ekologiska jordbruksprodukter, produktion och utsläppande på marknaden i detaljhandeln av andra produkter som är nära kopplade till jordbruk och som avses i bilaga I till förordningen om ekologisk produktion,

2) naturområden som ägaren eller innehavaren av naturområdet har anmält till det kontrollsystem som avses i 3 kap., samt

3) sådan behandling av ekologiska obearbetade jordbruksprodukter som aktören bedriver i samband med produktionen av jordbruksprodukter.

Närings-, trafik- och miljöcentralen är den behöriga myndighet som avses i förordningen om ekologisk produktion, om det är fråga om

1) förlängning eller förkortning av omställningsperioden enligt bilaga II del I punkt 1.7.2. respektive punkt 1.7.5 b,

2) enskilda tillstånd att använda sedvanligt förökningsmaterial enligt bilaga II del I punkt 1.8.5.1,

3) tillstånd för anskaffning av vissa djur enligt bilaga II del II punkterna 1.3.4.3 och 1.3.4.4,

4) tillstånd att hålla nötkreatur tjudrade på gårdar enligt bilaga II del II punkt 1.7.5, eller

5) tillståndspliktiga ingrepp på djur enligt bilaga II del II punkt 1.7.8.

8 §

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utövar tillsyn över framställning, uppdrag för framställning, lagring och utsläppande på marknaden av samt partihandel med ekologisk sprit och ekologiska alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol. Med avvikelse från 6 § 2 mom. 5 punkten utövar verket tillsyn över aktörer som bedriver import och export av ekologisk sprit och ekologiska alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.

9 §

Tullen

Tullen övervakar importen av ekologiska produkter. Bestämmelser om import finns i den lagstiftning som avses i 2 § 1 mom.

Tullen beslutar om avlägsnande av uppgifter om ekologisk produktion från märkning på och medföljande dokument till importerade ekologiska produkter i enlighet med artikel 138 i kontrollförordningen, om produkterna inte uppfyller kraven i denna lag eller i den EU-lagstiftning som avses i 2 §.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

Livsmedelsverket bistår Tullen genom att i samband med import genomföra provtagningarna och undersökningarna på växtförökningsmaterial, foder av animaliskt ursprung, levande djur och livsmedel av animaliskt ursprung.

Tullen gör en framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer och andra kontrollställen samt slutdestinationer och om avbrytande eller återkallande av utseendet, när det gäller andra ekologiska produkter än de som avses i 6 § 4 mom.

10 §

Överenskommelse om kontroller

Om en aktör omfattas av tillsyn av en tillsynsmyndighet som nämns i 6, 7 och 8 §, kan tillsynsmyndigheten och Tullen sinsemellan komma överens om att en myndighets kontrollör kontrollerar verksamheten eller produkten även för en annan myndighets eller flera myndigheters del.

Administrativa beslut beträffande aktörer och produkter som eventuellt ska fattas på basis av kontrollerna fattas av varje tillsynsmyndighet med avseende på myndighetens kontrollsystem. Ett beslut om verifiering av ett kontrollintyg vid import av produkter enligt artikel 45 i förordningen om ekologisk produktion fattas av Tullen.

11 §

Kontroll- och tillsynsplaner

Livsmedelsverket ska utarbeta en i artikel 109 i kontrollförordningen avsedd flerårig nationell kontrollplan. Livsmedelsverket är också det organ som avses i artikel 109.2 i kontrollförordningen och som ansvarar för den nationella kontrollplanen.

Utöver den fleråriga nationella kontrollplanen ska Livsmedelsverket utarbeta en årlig tillsynsplan för att organisera den tillsyn som verket själv utövar och den tillsyn som utövas av närings-, trafik- och miljöcentralen. I den årliga tillsynsplanen ska det finnas bestämmelser om innehållet i kontrollerna samt om grunderna för riskbedömning av tillsynsobjekten och utvärdering av hur planen har genomförts.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska för den tillsyn som avses i 8 § utarbeta en årlig tillsynsplan där det ska finnas bestämmelser om innehållet i kontrollerna samt om grunderna för riskbedömning av tillsynsobjekten och utvärdering av hur planen har genomförts.

12 §

Utvärdering av tillsynen

Livsmedelsverket ska planmässigt göra eller låta göra en utvärdering av det allmänna genomförandet av tillsynen i enlighet med de årliga tillsynsplanerna samt se efter att planerna följs.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

13 §

Offentliggörande av resultaten av tillsynen

Livsmedelsverket offentliggör årligen på sin webbplats en rapport om resultaten av tillsynen. Sekretessbelagda uppgifter får dock inte offentliggöras. Livsmedelsverket ska på sin webbplats också offentliggöra en rapport om resultaten av utvärderingen av tillsynen.

14 §

Auktoriserad kontrollör

Livsmedelsverket kan skriftligen utse en utomstående fysisk person att utföra särskilt angivna uppgifter som hänför sig till den offentliga kontrollen (*auktoriserad kontrollör*). En auktoriserad kontrollör kan på uppdrag av Livsmedelsverket eller närings-, trafik- och miljöcentralen utföra kontroller, undersökningar eller utredningar som hänför sig till den offentliga kontrollen. Administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån kontrollerna fattas av den tillsynsmyndighet som gett uppdraget.

När auktoriserade kontrollörer utför uppdrag enligt denna lag, förordningen om ekologisk produktion eller kontrollförordningen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Livsmedelsverket svarar för utbildningen av de auktoriserade kontrollörer som utför den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet. Dessutom ska Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen utöva tillsyn över auktoriserade kontrollörers verksamhet.

En auktoriserad kontrollör ska, om en aktör så kräver, visa upp ett skriftligt intyg över sitt be- myndigande.

15 §

Myndigheters rätt att utföra kontroller och provtagning utan identifiering

De tillsynsmyndigheter och auktoriserade kontrollörer som avses i denna lag har rätt att, för kontroller av verkställigheten av och den offentliga tillsynen över efterlevnaden av denna lag och förordningen om ekologisk produktion samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, få tillträde till odlingar och övriga områden, produktions- och lagerbyggnader och övriga byggnader och transportmedel, liksom även att inspektera aktörens bokföring, utföra andra kontroller och utan ersättning ta prov för undersökningar. Aktören ska få ett intyg över provtagningen. Tillsynsmyndigheterna och de auktoriserade kontrollörerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att av aktören få uppgifter och dokument som **är nödvändiga** för kontroller och tillsyn enligt denna lag.

I ett tillsynsobjekt som är beläget i utrymmen som används för boende av permanent natur får en kontroll utföras för att uppfylla de krav på offentlig kontroll som ställs i artikel 38 i förordningen om ekologisk produktion och i artiklarna 9, 10 och 14 i kontrollförordningen, om en kontroll är nödvändig för att utreda de omständigheter som kontrollen gäller. Sådana kontroller får endast göras av den berörda tillsynsmyndigheten.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

Tillsynsmyndigheten får utan att identifiera sig beställa prov på ekologiska produkter som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Proven får användas i den offentliga kontrollen. Efter att ha fått provet ska tillsynsmyndigheten meddela aktören att provet har beställts för offentlig kontroll. Aktören har rätt att på egen bekostnad få ett andra sakkunnigutlåtande om provet.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. om finska tillsynsmyndigheters rätt att utföra kontroller gäller också kontrollörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i internationella avtal som är bindande för Finland, om den förpliktelse i nämnda lagstiftning eller avtal som binder Finland förutsätter detta. Tillsynsmyndigheten ska vid dessa kontroller samarbeta med dessa kontrollörer.

16 §

Myndighetens rätt att få information

En tillsynsmyndighet och Europeiska unionens kontrollörer har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, dem som sköter offentliga uppdrag samt av aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig med avseende på denna lag och den EU-lagstiftning som avses i 2 §. Även auktoriserade kontrollörer har trots sekretessbestämmelserna rätt att av aktören få den information och de dokument som är nödvändiga för kontrollen.

En tillsynsmyndighet har trots sekretessbestämmelserna rätt att för påförande av en påföljdsavgift enligt 38 § få tillgång till nödvändiga uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002), i syfte att säkerställa att aktören inte har dömts till bötesstraff för samma gärning i domstol.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få den information som avses i denna paragraf avgiftsfritt och genom en teknisk anslutning eller på annat sätt elektroniskt.

17 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att trots sekretessbestämmelserna lämna ut information till andra myndigheter och internationella organ finns i 8 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021).

Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen får dessutom på eget initiativ trots sekretessbestämmelserna lämna ut information som myndigheterna fått vid utövandet av tillsyn och som är nödvändig för en myndighet som avses i miljöskyddslagen (527/2014) för lagstadgade tillsynsuppgifter i anknytning till miljöskyddet.

18 §

Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information

Tillsynsmyndigheten får trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ till en annan myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag lämna ut sådan information om en enskild persons

Betänkande JsUB 17/2021 rd

eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemligheter som tillsynsmyndigheten fått vid skötseln av de uppgifter som avses i denna lag, om informationen är nödvändig för myndigheten för anslutning till kontrollsystemet för ekologisk produktion enligt 22 § eller för avbrytande eller avslutande av verksamhet enligt 37 §.

19 §

Handräckning

Polisen och Tullen är skyldiga att på begäran av tillsynsmyndigheterna ge dem handräckning för utförande av tillsynsuppdrag.

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

Bestämmelser om Tullens skyldighet att ge handräckning finns i 100 § i tullagen (304/2016).

20 §

Tillsynsmyndighetens kodnummer

Den förteckning över namn på samt adresser och kodnummer till tillsynsmyndigheter som avses i artikel 52 i förordningen om ekologisk produktion offentliggörs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Maskinell underskrift

Beslut enligt denna lag och den EU-lagstiftning som avses i 2 § samt de handlingar som hänförs till ärendet får undertecknas maskinellt.

3 kap.

Kontrollsystemet för ekologisk produktion

22 §

Anmälan till kontrollsystemet

Innan ekologiska produkter släpps ut på marknaden ska aktören göra en anmälan om anslutning till kontrollsystemet till den berörda tillsynsmyndigheten. Uppgifterna som aktören anger i anmälan ska följa artikel 34 i förordningen om ekologisk produktion.

Aktörsgupper ska göra en anmälan om anslutning till kontrollsystemet till Livsmedelsverket. Anmälan som aktörsgруппerna lämnar in ska innehålla de uppgifter som avses i artiklarna 34 och 36 i förordningen om ekologisk produktion.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

23 §

Certifikat

En aktör eller en aktörsgrupp som har kontrollerats en gång och som uppfyller kraven i den EU-lagstiftning som avses i 2 § ska ges ett certifikat av den berörda tillsynsmyndigheten. När certifikatet har utfärdats ska tillsynsmyndigheten ansluta aktören eller aktörsgruppen till kontrollsystemet för ekologisk produktion genom en anteckning i registret.

Om en aktör eller en aktörsgrupp inte uppfyller kraven i 1 mom. och inte kan anslutas till kontrollsystemet, ska tillsynsmyndigheten fatta ett separat beslut om saken.

24 §

Aktör som är befriad från certifieringsskyldigheten

En aktör som avses i artikel 35.8 i förordningen om ekologisk produktion är befriad från certifieringsskyldigheten enligt punkt 2 i nämnda artikel under förutsättning att aktörens årliga omsättning från försäljningen av oförpackade ekologiska produkter inte överstiger 20 000 euro.

En aktör som är befriad från certifieringsskyldigheten ska dock göra en anmälan till Livsmedelsverket för införande i registret över ekologisk produktion i enlighet med artikel 34 i förordningen om ekologisk produktion.

25 §

Anmälningsskyldighet

En aktör, en aktörsgrupp eller en aktör som är befriad från certifieringsskyldigheten ska underätta den berörda tillsynsmyndigheten om väsentliga förändringar i verksamheten, för att säkerställa att tillsynsmyndigheten har all den information som behövs med avseende på den offentliga kontrollen och som krävs enligt denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 §. Den berörda tillsynsmyndigheten ska bedöma om en förändring i verksamheten kräver en ny kontroll.

En aktör som är befriad från certifieringsskyldigheten och vars försäljning av oförpackade ekologiska produkter till sin omsättning överstiger det årliga eurobelopp som anges i 24 § 1 mom. ska göra en anmälan enligt 22 § till tillsynsmyndigheten för anslutning till kontrollsystemet.

Närmare bestämmelser om anmälan enligt 1 mom. och om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

26 §

Tillsyn över aktörer och aktörsgrupper

Den berörda tillsynsmyndigheten ska utföra kontroller i enlighet med tillsynsplanen av en aktör eller en aktörsgrupp som har anslutits till kontrollsystemet.

Efter en kontroll ska aktören eller aktörsgruppen ges ett certifikat, om verksamheten uppfyller kraven i denna lag och den EU-lagstiftning som avses i 2 §. Om verksamheten eller produkten inte uppfyller de föreskrivna kraven, ska tillsynsmyndigheten fatta ett separat beslut om saken.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

27 §

Utträde ur kontrollsystemet

En aktör eller en aktörsgrupp som vill utträda ur kontrollsystemet för ekologisk produktion ska skriftligen meddela den berörda tillsynsmyndigheten om utträdet. Beslutet om att avföra en aktör ur kontrollsystemet fattas av den berörda tillsynsmyndigheten.

28 §

Ansvar för register

Ett register förs över ekologisk produktion. På registret över ekologisk produktion tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs, om inte något annat föreskrivs nedan. I 5 § i nämnda lag finns bestämmelser om ansvar och personuppgiftsansvariga för registret.

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. förs registret i fråga om de uppgifter som avses i 8 § med stöd av 66 § i alkohollagen. Personuppgiftsansvarig är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

29 §

Registret över ekologisk produktion

I registret över ekologisk produktion antecknas följande uppgifter om aktören:

- 1) aktörens namn samt person-, företags- och organisationsnummer liksom även övriga kontaktuppgifter,
- 2) fastighetsbeteckning och lägenhetssignum,
- 3) produktionsställen och enheter där verksamheten bedrivs,
- 4) information om vilket slags funktioner och produkter verksamheten omfattar,
- 5) när det gäller jordbruksproduktion områden, bas- och jordbruksskiften och deras areal, övergångsperiod och övergångsperiodens längd,
- 6) antalet ekologiskt uppfödda djur och på konventionellt sätt uppfödda djur vid kontrolltidpunkten samt om produktionen är säsongbetonad, uppgift om detta,
- 7) datum då verksamheten har anslutits till kontrollsystemet,
- 8) datum då en kontroll har utförts samt kontrollörens signum,
- 9) det certifikat som har getts till aktören, certifikatets datum och giltighetstid,
- 10) tillstånd som har beviljats aktören med stöd av denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 § samt tillståndens giltighetstid,
- 11) påföljder för aktören som orsakats av bristande efterlevnad av denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 §, uppföljningen av påföljderna samt övriga anmärkningar och uppmaningar som tillsynsmyndigheten gett aktören och uppföljningen av dessa, och
- 12) övrig information som är nödvändig för tillsynen.

I registret över ekologisk produktion antecknas följande uppgifter om aktörsgrupper:

- 1) aktörsgruppens namn, företags- och organisationsnummer samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) information om vilket slags funktioner och produkter verksamheten omfattar,
- 3) datum då aktörsgruppen har anslutits till kontrollsystemet,

Betänkande JsUB 17/2021 rd

4) datum då en kontroll som ingår i den offentliga kontrollen av aktörgruppen har utförts samt kontrollörens signum,

5) det certifikat som har getts till aktörgruppen, certifikatets datum och giltighetstid,

6) tillstånd som har beviljats aktörgruppen med stöd av denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 § samt tillståndens giltighetstid,

7) eventuella påföljder för aktörgruppen som orsakats av bristande efterlevnad av denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 §, uppföljningen av påföljderna samt övriga anmärkningar och uppmaningar som tillsynsmyndigheten gett aktören och uppföljningen av dessa,

8) övrig information som är nödvändig för tillsynen.

I registret över ekologisk produktion antecknas följande uppgifter om en aktör som är befriad från certifieringsskyldigheten enligt 24 §;

1) namn samt person-, företags- och organisationsnummer liksom även övriga kontaktuppgifter för aktören,

2) information om vilket slags funktioner och produkter verksamheten omfattar,

3) datum då verksamheten har anmälts,

4) påföljder för aktören som orsakats av bristande efterlevnad av denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 §, uppföljningen av påföljderna samt övriga anmärkningar och uppmaningar som tillsynsmyndigheten gett aktören och uppföljningen av dessa.

Personuppgifterna om en aktör eller en aktörsgroup avförs ur registret senast tre år efter det att aktören eller aktörgruppen har avförs ur kontrollsystemet, om det inte finns någon sådan grund att bevara uppgifterna som avses i 12 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

30 §

Register över tillgången till förökningsmaterial och djur

Livsmedelsverket för i enlighet med förfarandet i artikel 26 i förordningen om ekologisk produktion ett register över tillgången på ekologiskt förökningsmaterial och förökningsmaterial under omställningsperioden. Dessutom för Livsmedelsverket ett register över tillgången på ekologiska djur och ekologiska vattenbruksyngel på marknaden i enlighet med förfarandet i artikel 26.2 och 26.3 i förordningen om ekologisk produktion.

31 §

Offentliggörande av förteckning över aktörer och certifikat

Livsmedelsverket offentliggör en sådan uppdaterad förteckning över aktörer och certifikat som avses i artikel 34.6 i förordningen om ekologisk produktion. I fråga om verksamhet som avses i 8 § offentliggörs dock en uppdaterad förteckning över aktörer och certifikat av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

4 kap.

Ekologisk produktion i vissa fall

32 §

Detaljerad nationell produktionsregel

När villkoren i artikel 20 i förordningen om ekologisk produktion uppfylls kan Livsmedelsverket godkänna en detaljerad nationell produktionsregel för särskilda djurarter eller grupper av djurarter. Ett godkänt privat produktionsvillkor övervakas i enlighet med denna lag.

33 §

Konstaterande av naturkatastrofer samt produktionsregler vid exceptionella omständigheter

Livsmedelsverket kan i enlighet med artikel 22.2 i förordningen om ekologisk produktion för en begränsad tid bevilja undantag från de produktionsregler som fastställs i förordningen, om Livsmedelsverket genom ett beslut officiellt har konstaterat en naturkatastrof som avses i artikel 22 i förordningen om ekologisk produktion.

Livsmedelsverket ska omedelbart meddela de undantag som verket beviljat med hjälp av ett elektroniskt system som tillhandahålls av kommissionen.

34 §

Tillfälligt tillstånd för ingredienser

Livsmedelsverket kan i enlighet med artikel 25 i förordningen om ekologisk produktion på begäran tillfälligt bevilja en aktör tillstånd att använda andra än icke-ekologiska ingredienser vid produktion av bearbetade ekologiska livsmedel.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan i enlighet med artikel 25 i förordningen om ekologisk produktion på begäran tillfälligt bevilja en aktör tillstånd att använda andra än icke-ekologiska ingredienser vid tillverkning av ekologiska alkoholdrycker.

Livsmedelsverket ska göra en sådan anmälan som avses i artikel 25.2 i förordningen om ekologisk produktion i fråga om produktion av bearbetade ekologiska livsmedel och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i fråga om tillverkning av ekologiska alkoholdrycker.

35 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får vid behov närmare bestämmelser utfärdas om sådana tekniska detaljer och omständigheter som enligt den EU-lagstiftning som avses 2 § ska avgöras av medlemsländerna.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

5 kap.

Administrativa tvångsmedel och påföljder

36 §

Föreläggande och förbud

Den berörda tillsynsmyndigheten ska med hänsyn till ärendets art meddela den som inte iakttar denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 § i denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ett föreläggande eller förbud i enlighet med artikel 138.2 i kontrollförordningen eller ett tillfälligt förbud i enlighet med artiklarna 29.1 b och 41.1 b i förordningen om ekologisk produktion, för fullgörande av skyldigheterna.

Ett föreläggande, förbud eller tillfälligt förbud enligt 1 mom. ska iakttas även om ändring söks; ~~om inte besvärmyndigheten förbjuder verkställighet av tillsynsmyndighetens beslut eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas.~~

37 §

Avbrytande eller avslutande av verksamhet som anslutits till kontrollsystemet

Den berörda tillsynsmyndigheten kan helt eller delvis avbryta eller avsluta verksamhet som anslutits till kontrollsystemet, om verksamheten väsentligt strider mot denna lag eller den EU-lagstiftning som avses i 2 § i denna lag och aktören eller aktörgruppen inte har iakttagit ett föreläggande eller förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 36 §.

Avbrytandet eller avslutandet av verksamheten enligt 1 mom. förutsätter dessutom att verksamheten fortsätter eller upprepas. Verksamheten ska avbrytas även om det är möjligt att avhjälpa missförhållandena.

Ett föreläggande om avbrytande eller avslutande av verksamhet ska iakttas även om ändring söks, om inte besvärmyndigheten förbjuder verkställighet av tillsynsmyndighetens beslut eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas. Ett beslut om avbrytande av verksamheten gäller tills tillsynsmyndigheten konstaterar att de missförhållanden som beslutet grundade sig på har avhjälpits.

38 §

Påföljdsavgift inom tillsynen över ekologisk produktion

Den berörda tillsynsmyndigheten kan ålägga en aktör, en aktörsgroup eller en aktör som är befriad från certifieringsskyldigheten att betala en påföljdsavgift på minst 300 euro och högst 5 000 euro, om

1) aktören eller aktörgruppen bedriver verksamhet enligt 22 § som förutsätter anslutning till kontrollsystemet utan att anmäla sig till kontrollsystemet eller bedriver verksamhet som inte har antecknats i det certifikat som utfärdats för aktören eller aktörgruppen i enlighet med 23 §,

2) den som är befriad från certifieringsskyldigheten försummar att göra en anmälan enligt 24 § 2 mom.,

Betänkande JsUB 17/2021 rd

3) aktören, aktörgruppen eller den som är befriad från certifieringsskyldigheten försummar sin skyldighet enligt 25 § 1 mom. att anmäla väsentliga förändringar i verksamheten,

4) den som är befriad från certifieringsskyldigheten trots upprepade uppmaningar inte gör en i 25 § 2 mom. avsedd anmälan om anslutning till kontrollsystemet,

5) aktören eller aktörgruppen använder uttryck som strider mot märkningsreglerna i kapitel IV i förordningen om ekologisk produktion,

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som behandlas i domstol eller som har dömts till straff för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift påförts en fysisk person, får personen inte i domstol dömas till straff för samma gärning. En påföljdsavgift förfaller när den betalningsskyldiga fysiska personen avlider.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än ett år sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter den dag då det lagakraftvunna avgörandet beträffande avgiften meddelades. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter.

39 §

Stängning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats som drivs eller används av en aktör eller en aktörgrupp ska stängas, om det är uppenbart att den ekologiska produkt som saluförs via den eller uppgifter som lämnas om den eller de uppgifter som lämnats om aktören eller aktörgruppen är sådana att de vilseleder köparen av den ekologiska produkten på ett väsentligt sätt eller på något annat sätt väsentligen strider mot bestämmelser som gäller ekologiska produkter. Av webbplatsen ska den del stängas som på det sätt som nämns ovan väsentligen vilseleder köparen av den ekologiska produkten eller via vilken det saluförs produkter som strider mot bestämmelserna om ekologiska produkter. Om stängandet av en del av webbplatsen inte avhjälper det som är vilseledande eller som strider mot bestämmelserna ska det vid behov bestämmas att hela webbplatsen stängs.

Föreläggandet att stänga webbplatsen eller delen av webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälps. Webbplatsen eller delen av den ska hållas stängd tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

40 §

Vite

Ett föreläggande eller ett förbud som har meddelats med stöd av 36 § samt ett föreläggande som har meddelats med stöd av 37 § om avbrytande eller avslutande av verksamheten kan av den

Betänkande JsUB 17/2021 rd

berörda tillsynsmyndigheten förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

41 §

Brott mot bestämmelserna om ekologisk produktion

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

- 1) bryter mot ett föreläggande, förbud eller tillfälligt förbud som meddelats med stöd av 36 §,
 - 2) bryter mot ett föreläggande om avbrytande eller avslutande av verksamheten som meddelats med stöd av 37 §,
 - 3) inte iakttar ett beslut om att avlägsna hänvisningarna till ekologiskt produktionssätt som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av artikel 138 i kontrollförordningen,
- ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om ekologisk produktion dömas till böter.

Den som bryter mot ett föreläggande eller ett förbud som har meddelats med stöd av denna lag eller EU-lagstiftning och som har förenats med vite får undantas från straff för samma gärning, om vitet har dömts ut.

Tillsynsmyndigheten behöver inte anmäla en förseelse, om gärningen eller försummelsen är ringa.

42 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

Bestämmelser om avgifter för den tillsyn som statliga myndigheter utövar med stöd av denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning finns i kontrollförordningen. Dessutom tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte något annat föreskrivs i kontrollförordningen.

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemangen enligt artiklarna 79—82 i kontrollförordningen och bestämmandet av avgifternas storlek får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

43 §

Ändringssökande

I fråga om beslut av tillsynsmyndigheten, med undantag av beslut som avses i 36 §, får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (34/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

På sökande av ändring i beslut som Tullen meddelar med stöd av denna lag tillämpas vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut enligt 40 § om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen.

44 §

Skydd för rapportörers identitet

Om en sådan rapport om överträdelse av bestämmelser som avses i artikel 140 i kontrollförordningen lämnats till tillsynsmyndigheten av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om det utifrån omständigheterna kan bedömas vara till nackdel för personen att hans eller hennes identitet röjs.

45 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015).

46 §

Övergångsbestämmelser

Kontrollörer som före denna lags ikraftträdande har auktoriserats av Livsmedelsverket för tillsynen över ekologisk produktion får vara verksamma som sådana auktoriserade kontrollörer som avses i 14 § utan separat auktorisation.

En aktör som godkänts till kontrollsystemet för ekologisk produktion före denna lags ikraftträdande överförs av tillsynsmyndigheten till det kontrollsystem som avses i 3 kap. i denna lag.

Tillstånd som beviljats en aktör före denna lags ikraftträdande är i kraft den tid som anges i tillståndet eller högst till utgången av 2022. En ansökan om anslutning till kontrollsystemet för ekologisk produktion som har lämnats in till en myndighet före ikraftträdandet av denna lag och övriga anhängiga ärenden ska vid ikraftträdandet av denna lag överföras för att handläggas på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Betänkande JsUB 17/2021 rd

2.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 298/2021, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan­de av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016), en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019), en påföljdsavgift enligt 26 § i växtskyddslagen (1100/2019), en påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 161 § i vägtrafiklagen (729/2018), en avgift för trafikförseelse enligt 93 § i körkortslagen (386/2011), en avgift för trafikförseelse enligt 122 § i sjötrafiklagen (782/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 268 § i lagen om transportservice (320/2017), en avgift för trafikförseelse enligt 195 § och en påföljdsavgift enligt 189—192 § i fordonslagen (82/2021), en påföljdsavgift inom foderkontrollen enligt 51 § i foderlagen (1263/2020), en påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen enligt 67 § i livsmedelslagen (297/2021), en påföljdsavgift inom djursjukdomskontrollen enligt 94 a § i lagen om djursjukdomar (76/2021), en påföljdsavgift inom tillsynen över identifiering och registrering av djur enligt 36 § i lagen om identifiering och registrering av djur (/) och en avgift för trafikförseelse som påförs för åsidosättande av skyldigheten att medföra och visa upp djurets identitetshandling enligt 37 § i den lagen samt en påföljdsavgift inom tillsynen över ekologisk produktion enligt 38 § i lagen om ekologisk produktion (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande JsUB 17/2021 rd

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att Livsmedelsverket anvisas tillräckliga resurser för att sköta sina uppgifter.*
2. *Riksdagen förutsätter att statsrådet bereder rekommendationer och anvisningar för skogsägare och aktörer inom branschen för ekologisk insamling av naturprodukter om ekologisk produktion i syfte att främja nyttjandet av den ekonomiska och hälsofrämjande potentialen hos ekologiska naturprodukter. Statsrådet ska före utgången av 2022 lämna en utredning över de vidtagna åtgärderna.*
3. *Riksdagen förutsätter att konsekvenserna av lagen om ekologisk produktion för det kommersiella nyttjandet av ekologiska naturprodukter följs upp och att en utredning om konsekvenserna lämnas före utgången av 2022.*

Helsingfors 2.12.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Mikko Lundén saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Mikko Savola cent
medlem Jenna Simula saf
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola.